

TE GAST

In deze rubriek reageert een deskundige gast op een vraag of stelling. Deze week luidt de vraag: om de twintig jaar nieuw rijexamen voor iedere chauffeur, een goed idee?

Tussen weten, willen en kunnen

© Reinhart Croon

Ludo KLUPPELS

Verkeerspsycholoog bij Vias institute, voorheen het Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid (BIVV)

Onlangs werd nog maar eens duidelijk dat een groot deel van de bestuurders niet meer zou slagen in het theoretische deel van het rijexamen. Zelfs relatief kort na het behalen van het rijbewijs vervaagt de kennis bij de meeste weggebruikers. De grote lijnen zijn nog wel gekend, maar de vele details en de toepassing ervan beginnen een eigen leven te leiden. Nochtans zijn verkeersregels belangrijk. Ze zijn gericht op het veilig laten verlopen van de verkeersstroom en maken dat het gedrag van alle weggebruikers voorspelbaar wordt.

Ik kan dus iedereen aanraden om geregeld de kennis van de regels voor zichzelf te toetsen. Ook bij Vias institute krijgen we geregeld concrete vragen over het verkeersreglement. Het lijkt dan ook voor de hand te liggen om het theorie-examen op gere-

gelde basis te verplichten. Dat is nu mogelijk, aangezien het rijbewijs een administratieve geldigheidsduur van tien jaar heeft. In plaats van een automatische vernieuwing zou aan de vernieuwing een voorwaarde of test gekoppeld kunnen worden.

Is het echter wel zo dat door een geregelde toetsing van de wegcode er minder slachtoffers zullen vallen en ons verkeer veiliger wordt? Vanuit mijn pedagogische optimisme zou ik die vraag graag volmondig met 'ja' beantwoorden. Helaas vinden we daarvoor weinig aanwijzingen.

Freya Slootmans, een van onze onderzoekers, toonde aan dat mensen die veel overtredingen maken over het algemeen ook vaker betrokken zijn in ongevallen. Een studie van de Noorse expert verkeersveiligheid Rune Elvik voorspelt dat, wanneer alle

weggebruikers zich stipt aan de verkeersregels zouden houden, het aantal dodelijke slachtoffers met zestig procent zou afnemen. Daarbij echter twee kanttekeningen.

Allereerst gaat het in die onderzoeken over het overtreden van de regels, niet over kennis van de regels. In mijn twintig jaar ervaring met overtreeders kwam ik maar weinig mensen tegen die een ernstige overtreding maakten omdat ze de desbetreffende verkeersregel niet kenden.

Analyses van ongevallen tonen dan ook aan dat er diverse factoren aan de basis liggen van ongevallen. Zo spelen aandacht, het gericht zoeken naar mogelijke gevaren in het verkeer en dergelijke een veel belangrijkere rol dan kennis van de regels.

Naast voldoende kennis van de regels zijn er dan ook andere belangrijkere factoren die onveiligheid in de hand werken. Was het niet kardinaal Danneels die ooit zei dat regels enkel een globaal vangnet vormen, maar dat we de mazen zelf moeten invul-

len met onze waarden en normen? In dezelfde geest verwijs ik graag naar wat ik misschien wel de Heilige Drievuldigheid van het gedrag zou willen noemen: kennen-willen-kunnen.

Om je in het verkeer veilig te gedragen, moet je inderdaad heel wat *kennen*. Verkeersregels zijn daarvan een onderdeel.

„Opteer liever voor een feedbackrit met een coach dan voor een test van de kennis van regels”

De regels kennen is één ding, je moet die ook nog *willen* toepassen. Iedereen weet dat je voor een rood licht moet stoppen. Hoe vaak ging je als voetganger of fietser echter toch door? We hebben wel honderd redenen om die regel aan onze laars te lappen: gehaast, er was geen gevaar, er kwamen geen auto's. In elke verkeerssituatie spelen immers diverse drijfveren. Die gaan we

tegen elkaar afwegen om te bepalen hoe we er het beste uitkomen.

Iedereen weet dat je in de bebouwde kom niet sneller dan vijftig kilometer per uur mag rijden. Maar wat als er nauwelijks verkeer is en je moet snel op je bestemming geraken? Of je zag het verkeersbord niet...

Tot slot is het *kunnen* belangrijk. Daarmee bedoelen we niet het besturen van je voertuig, maar van jezelf. Heb ik voldoende zelfcontrole om mijn aandacht bij de verkeersstroom te houden? Of is elk biebje van mijn smartphone een reden om mijn aandacht te laten afdwalen? Kijk ik gericht naar de juiste dingen en hoe doe ik dat dan?

Wanneer we dan toch een geregelde toetsing invoeren, laat het dan geen kennistest van de regeltjes zijn. Laat bestuurders liever een feedbackrit maken met een coach, allereerst gericht op het 'lezen' van de verkeerssituatie. Op die manier kun je hen gericht bijsturen en zien in welke mate ze echt rekening houden met de andere weggebruikers.

LEZERSBRIEVEN

Reageren op artikelen? Schrijf naar KERK & leven, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen of e-mail naar lezersbrieven@kerknet.be, met vermelding van uw naam en adres. De redactie behoudt zich het recht lezersbrieven taalkundig te bewerken en in te korten.

Fundamentalisme (1)
KERK & leven, 30 AUGUSTUS 2017

Als we de fundamentalistische opinie van Etienne Vermeersch over het uitroeien van mongooltjes maatschappelijk doortrekken, dan moeten we iedereen liquideren die economisch niet productief is, onder wie de filosofen. Uiteindelijk blijft enkel de hardwerkende Vlaming over.

Arme Vermeersch. We moeten echter clementie met hem hebben, want hij heeft geen ziel, al heeft hij wel op de zielen getrap van vele ouders die een mongooltje hebben. Dat schijnt hij zelfs niet te beseffen. Er is maar één remedie, mijnheer Vermeersch, loop eens een jaar stage in een instelling waar mongooltjes leven. Meer heb ik u niet te zeggen als ouder van een mongooltje van veertig jaar, zeer geliefd in haar omgeving.

Guido VAN SOOM, Korbeek-Lo

Fundamentalisme (2)
KERK & leven, 30 AUGUSTUS 2017

Wat jammer dat Luk Vanmaercke in zijn *Standpunt* de kans laat liggen om de polemieken over mensen met het syndroom van Down te ontwijpen. In het publieke debat komt een echte dialoog niet of nauwelijks tot stand. Jammer, want misschien is het water niet zo diep als het lijkt. Ook na het lezen van dit artikel blijf ik onvoldaan. Wat beweert Vermeersch nu precies en wat vinden zijn tegenstanders daar precies van?

Het *Standpunt* helpt me geen stap verder. Vermeersch wordt weggezet als fundamentalist. Men speelt de man en niet de bal. Ik ben geen fan van Vermeersch en hoef en wil hem niet verdedigen, maar in een artikel waarin de auteur aanklaagt dat overtuigd zijn van het eigen grote gelijk nare gevolgen kan hebben,

zou ik graag zien dat de boodschapper zich niet bezondigt aan datgene wat hij aanklaagt.

Nico BRINGMANS, Zutendaal

Fundamentalisme (3)
KERK & leven, 30 AUGUSTUS 2017

Ik heb medelijden met Etienne Vermeersch. Hij is volledig de weg opgegaan van het rationalisme, terwijl een mens zowel rede als gevoel is, een wezen op twee benen. De meeste beslissingen worden genomen met het hart, nadat daarin het verstand is afgedaald.

Tegelijk is Vermeersch ook door andere krachten, waaronder politieke partijen, verheven tot een goeroe van de seculiere wereld. Hij is daar de gevangene van. Voor hem is er dus geen twijfel of nuancering. Een betreurenswaardig positie.

Guy VAN HOLSBEKE, Geel

Advertentie

Stannah 150 1867-2017

Onze verjaardagsactie voor het 150 jarig bestaan van Stannah loopt verder!!

Bij aankoop van een draaitrap krijgt U 500,-€ korting en voor een rechte trap krijgt U 250,-€ korting!!*

Vraag het bezoek van onze raadgever en geniet van deze actie!

Een gratis en vrijblijvend bestek aanvragen?

0800 95 950

info@stannah.be

www.stannah.be

*Aanbod geldig van 01/9/2017 tot en met 15/10/2017 bij aankoop van een nieuwe traplift.